

Emma Kari vihr

Kirjallinen kysymys lapsipakolaisten palauttamisesta Afganistaniin

Eduskunnan puhemiehelle

Afganistanista saapui viime vuonna Eurooppaan yksin ilman aikuista 45 000 lasta turvapaikanhakijoiksi. Yhteensä Euroopan unionin alueelle tuli yli 178 000 afganistanilaista turvapaikanhakijaa. Suomeen heistä tuli yli 5 000. EU sekä Suomi ovat solmineet vastikään palautussopimuksen Afganistanin kanssa, joka mahdollistaa turvapaikanhakijoiden vapaaehtoiset ja pakkopalautukset turvattomaan ja konfliktien piinaamaan maahan.

Maan turvallisuustilanne on kahden viime vuoden aikana merkittävästi huonontunut. Väkivalta on lisääntynyt ja on YK:n mukaan rajuinta vuoden 2009 jälkeen. 11 000:ssa siviileihin kohdistuneessa iskussa kuoli viime vuonna yli 2 500 henkeä. Kolmasosa tämän vuoden siviiliuhreista on ollut lapsia. Myös lapsisotilaiden värväys on lisääntynyt.

Euroopan unioni uhkaa Afganistania antamansa avun leikkauksilla, jos maa ei ole valmis ottamaan takaisin vähintään 80 000 turvapaikanhakijaa unionin alueelta. EU:n suunnitelmat ovat olleet salaisia, mutta aiheesta tehty muistio on kuitenkin vuotanut The Guardianille, joka on uutisoinut aiheesta 28.9.2016.

Palauttamisiin epäinhimillisiin olosuhteisiin keskittymisen sijasta Suomessa ja EU:ssa tulisi miettiä, miksi lapset lähtevät liikkeelle. Lasten tilanne maassa on edelleen heikko, eivätkä lapset saa heille keskeisiä palveluja, kuten opetusta tai terveydenhuoltoa. Kansainvälisellä yhteisöllä on mahdollisuus auttaa tässä, ja vain siten voidaan kestävästi puuttua lähdön syihin ja samaan aikaa suojella haavoittuvassa asemassa olevia lapsia.

EU:n valitsema linja tehdä maahanmuuttopolitiikasta ehdollista kehitysyhteistyölle on hyvin kyseenalaista. Tällöin tukea saisi vain, jos maa pitää kansalaisensa rajojensa sisäpuolella. Palautussopimuksia ja koko turvapaikka- ja maahanmuuttopolitiikkaa tulisi toteuttaa pohjautuen lapsen oikeuksien sopimukseen ja muihin kansainvälisiin ihmisoikeussopimuksiin.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Miten varmistutaan yksin tai perheenjäsenen kanssa tulleiden lasten suojelusta, jos heidät palautetaan Afganistaniin ja

Kirjallinen kysymys KK 535/2016 vp

miten arvioidaan lapsen etu, jota lapsen oikeuksien sopimuksen mukaan tulee siirroissa aina arvioida sekä osata perustella?

Helsingissä 19.10.2016

Emma Kari vihr